

Autoportret w berecie,
Rembrandt van Rijn 1630
Rijksmuseum, Amsterdam,
domena publiczna

europæana

4

3

2

1

IM WIĘCEJ DAJESZ, TYM WIĘCEJ DOSTAJESZ

Europeana Publishing Framework

Zasady udostępniania zbiorów w Europeanie (Europeana Publishing Framework) zostały opracowane przez Fundację Europeana przy współpracy z Kennisland, z uwzględnieniem uwag zespołu ds. ponownego wykorzystywania zasobów przy Sieci Europeana. Opracowanie zrealizowano przy częściowym wsparciu finansowym Unii Europejskiej w ramach projektu Europeana Creative, którego koordynatorem była Austriacka Biblioteka Narodowa.

Dokument został przetłumaczony przez Narodowy Instytut Audiowizualny przy wsparciu Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego.

O ile nie zaznaczono inaczej, treść tego dokumentu objęta jest licencją Creative Commons Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach 4.0.

Spis treści

Wizja	4
Cztery sposoby uczestnictwa w Europeanie — podsumowanie	8
• Rozwój technologii i zmiana oczekiwań	12
• Case study: Czy rzeczywiście łatwo coś stworzyć?	14
• Jak możemy pomóc użytkownikom?	16
• Jak wybrać odpowiedni poziom udostępniania	17
Cztery poziomy udostępniania w Europeanie	20
• Poziom 1. Europeana jako wyszukiwarka — „Chcę, by ktoś mógł znaleźć moje zbiory”	20
• Poziom 2. Europeana jako galeria — „Chcę, by ktoś mógł znaleźć i przejrzeć moje zbiory w portalu Europeana”	28
• Poziom 3. Europeana jako platforma dystrybucyjna — „Chcę, by ktoś mógł znaleźć, przejrzeć i wykorzystać moje zbiory, ale tylko w celach niekomercyjnych”	36
• Poziom 4. Europeana jako platforma dla swobodnego wykorzystywania zbiorów — „Chcę by ktoś mógł znaleźć, przejrzeć i wykorzystać moje zbiory w dowolny sposób”	44
Załącznik 1: Inne formaty danych	52
Załącznik 2: Powiązane pola EDM	56
Załącznik 3: Słownik pojęć	56

Wizja

Europeana wciąż się rozwija – od portalu udostępniającego miłośnikom kultury ogromne zasoby europejskiego dziedzictwa do platformy, na której odwiedzający znajdą coś więcej niż tylko treści. Europeana przyszłości to serwis, w którym zainspirowani, kreatywni czy przedsiębiorczy użytkownicy odnajdą treść dostarczoną przez naszych partnerów i wykorzystają ją do rozmaitych celów – innowacyjnych projektów, edukacji, badań, biznesu czy po prostu dla przyjemności.

Chcemy, by zasoby dziedzictwa kulturowego udostępniane w Europeanie były oglądane, rozpowszechniane i ponownie wykorzystywane jak najszerzej i jak najczęściej.¹ Jeśli mamy zrealizować swoją wizję [zmieniania świata za pomocą kultury](#), musimy zastanowić się nad tym, jak zarządzamy treścią i dostosować te działania do potrzeby dostarczania jej naszym użytkownikom w wyższej jakości.

Nasze badania pokazują, że dzisiejsi odbiorcy oczekują dokładnych informacji oraz łatwego i szybkiego dostępu do interesujących ich zdjęć, obrazów, tekstów i nagrań audio i wideo.² To oznacza, że partnerzy Europeany muszą dostarczać rzetelne metadane oraz, jeśli jest to możliwe, ułatwiać bezpośredni dostęp do treści (czyli do właściwych obiektów cyfrowych). Bezpośredni dostęp poprzez Europeaną sprawia, że oglądanie klipu wideo, odsłuchanie utworu, czytanie książki czy oglądanie obrazu w wysokiej rozdzielczości jest o wiele prostsze i szybsze, a zatem zapewnia lepsze doświadczenie użytkownika.

Chcąc ułatwić pracę zarówno użytkownikom jak i naszym partnerom, rozpoczęliśmy rozbudowę serwisu Europeana Collections, by zapewnić jak najlepszą prezentację zawartych w nim zasobów. Będziemy również pomagać partnerom, którzy chcą zrobić coś więcej ze swoimi zbiorami – stworzyć kolekcje i dzielić się bogatymi, wysokiej jakości zasobami, które

dobrze się ogląda, są dostosowane do możliwości dzisiejszej technologii, a jednocześnie odpowiadają na potrzeby naukowców, nauczycieli i osób pracujących w branżach kreatywnych.

Oczywiście wymagania odnośnie metadanych i treści będą inne w przypadku współpracy z branżami kreatywnymi czy przy udostępnianiu naszego dziedzictwa kulturowego na platformach typu Wikipedia, a inne dla wyszukiwania i przeglądania zasobów poprzez w pełni kontrolowane serwisy typu Europeana.eu. Naszym celem jest przedstawienie tych różnic w zrozumiałym sposób i opisanie zależności między tym, co dostarczasz nam jako partner Europeany, a tym, czego możesz spodziewać się w zamian.

Nasi partnerzy mają różne wymagania, cele i możliwości. My to rozumiemy i wspieramy wszystkie instytucje, które chcą wykorzystać serwis Europeana do rozpowszechniania swoich zbiorów. Nieważne, czy chcesz przekazać minimum metadanych potrzebnych do opublikowania zbiorów w serwisie Europeana Collections, czy wysokiej jakości dane z bezpośrednimi odnośnikami, objęte otwartymi licencjami pozwalającymi użytkownikom przetwarzać dostarczane treści – możesz liczyć na naszą współpracę. To, w jaki sposób dzielisz się zbiorami, zależy od celów i polityki twojej organizacji – Europeana pomoże ci osiągnąć te cele.

Ten dokument przedstawia cztery scenariusze — nazywamy je poziomami – według których można dzielić się zasobami z Europeaną. Zostały one opracowane przy uwzględnieniu oczekiwań i możliwości naszych partnerów. Poziomy te są oparte na autentycznych przykładach i zostały wypracowane w ramach wielu dyskusji w projekcie [Europeana Creative](#) i zespole ds. ponownego wykorzystywania zasobów przy Sieci Europeana.

Wytyczne przedstawione w tym dokumencie i w załącznikach dotyczą tylko nowej i uaktualnionej treści. Choć Europeana nie zastosuje ich do dotychczas zagregowanych zbiorów, zachęca swoich partnerów, by dostosowali już udostępnione dane do poniższych wytycznych.

Gdy już wybierzesz poziom udostępniania zbiorów w Europeanie i będziesz gotowy podjąć z nami współpracę, wskażemy ci odpowiedni rozdział w naszym [praktycznym przewodniku](#), w którym wyjaśniamy dokładnie, co musi się znaleźć w udostępnionych danych. Wysoka jakość i dobre doświadczenie użytkownika to nasze cele – w tym przewodniku znajdziesz zestaw kryteriów, które pomogą ci spełnić te wymagania.

¹ Oczywiście, z poszanowaniem praw twórców i innych posiadaczy praw.

² Więcej informacji znajdziesz w [raporcie opublikowanym przez User Intelligence](#).

9252

MON 6552

Taniec z balonami, 1933
Bibliothèque nationale de France,
domena publiczna

C46891

Cztery sposoby uczestnictwa w Europeanie – podsumowanie

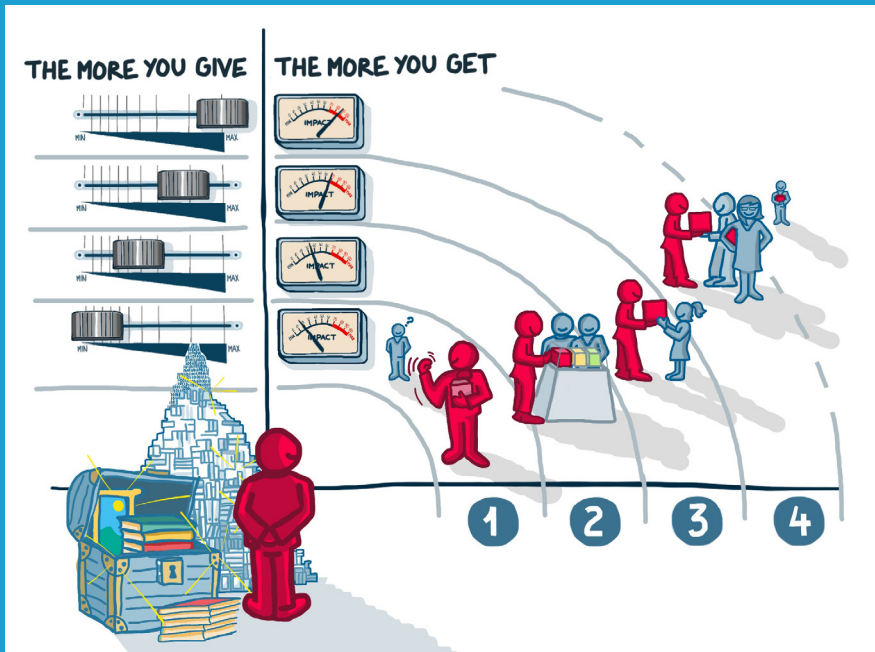
Co dajesz na każdym z czterech poziomów uczestnictwa – i co otrzymujesz w zamian

To, który scenariusz wybierzesz, zależy od strategii cyfrowej instytucji (co ta instytucja chce otrzymać) i od rodzaju danych, które chce udostępnić Europeanie (co oferuje). Możesz też uwzględnić usługi, które Europeana może ci dostarczyć (co robimy) i wyniki tych działań (co otrzymujesz w zamian).

Poniżej znajdziesz skrócony opis czterech poziomów. W dalszej części tekstu przeczytasz więcej na temat powodów, dla których opracowaliśmy te zasady, wraz ze szczegółowym opisem każdego z poziomów udostępniania.

1. Europeana jako wyszukiwarka — „Chcę, by ktoś mógł znaleźć moje zbiory”

- Chcesz przyciągnąć więcej użytkowników do swojego serwisu; używasz Europeany głównie jako systemu wyszukiwania treści przekierowującego ruch na twoją stronę internetową.

Co oferujesz i co otrzymujesz w zamian w każdym z czterech poziomów uczestnictwa

- Odwiedzający przeglądają obiekty cyfrowe w całości na twojej stronie internetowej, a nie w serwisie Europeana Collections.
- W przypadku udostępniania obiektów graficznych musisz również udostępnić miniaturkę obrazu o szerokości co najmniej 400 pikseli (czyli około 0,25 megapikseli³).
- Możesz spodziewać się odesłań na twoją stronę internetową.

³ Jeden megapiksel to jeden milion pikseli. Megapiksele określają sumę pikseli w pliku graficznym (szerokość × wysokość). Obraz o szerokości 400 pikseli w orientacji pionowej będzie miał około 0,25 megapiksela. Obraz o szerokości 400 pikseli w orientacji poziomej będzie miał około 0,12 megapiksela. Z punktu widzenia Europeany, najważniejszym czynnikiem jest szerokość obrazu, ponieważ przestrzeń wydzielona dla prezentowania obrazów jest określona według szerokości.

2. Europeana jako galeria — „Chcę, by ktoś mógł znaleźć i przejrzeć moje zbiory przez Europeanę”

- Chcesz użyć Europeany, by dotrzeć do szerszej lub bardziej międzynarodowej publiczności niż ta, która odwiedza twoją stronę internetową.
- Odwiedzający przeglądają twoje zbiory w dobrej jakości w serwisie Europeana Collections bez przechodzenia na inną stronę internetową. Europeana może wyświetlić twoją treść w odpowiednim kontekście, np. w nowych kolekcjach tematycznych „Historia sztuki” czy „Muzyka”.
- Dostarczasz treść z bezpośrednim odnośnikiem do obrazu o szerokości co najmniej 800 pikseli (czyli około 0,5 megapiksela).
- Możesz spodziewać się większej widoczności w serwisie Europeana Collections.

3. Europeana jako platforma dystrybucyjna dla niekomercyjnego wykorzystania treści — „Chcę, by ktoś mógł znaleźć, przejrzeć i wykorzystać moje zbiory, ale tylko w celach niekomercyjnych”

- Odwiedzający przeglądają twoje zbiory w wysokiej jakości w serwisie Europeana Collections bez przechodzenia na inną stronę internetową. Europeana może wyświetlić twoją treść w odpowiednim kontekście, np. w nowych kolekcjach tematycznych „Historia sztuki” czy „Muzyka”.
- Dostarczasz materiały objęte odpowiednią licencją, z bezpośrednim odnośnikiem do obrazu o jak najwyższej jakości, aby umożliwić jego wykorzystanie przez użytkownika. Zalecana szerokość obrazu to co najmniej 1200 pikseli (czyli około 1 megapiksela).
- Europeana może włączyć twoje zbiory do istniejących projektów i inicjatyw organizowanych we współpracy z innymi instytucjami w różnych dziedzinach, takich jak edukacja (np. Historiana) czy badania naukowe (Europeana Research). Aby to umożliwić, dany zbiór musi być udostępniony zgodnie z licencją pozwalającą w jakimś stopniu na ponowne wykorzystanie treści.
- Możesz spodziewać się większej widoczności w serwisie Europeana Collections i poza nim. Twoje zbiory mogą być wykorzystane przy tworzeniu niekomercyjnych stron internetowych, aplikacji i usług.

4. Europeana jako platforma dla swobodnego wykorzystania zbiorów — „Chcę, by ktoś mógł znaleźć, przejrzeć i wykorzystać moje zbiory w dowolny sposób”

- Odwiedzający przeglądają twoje zbiory w wysokiej jakości w serwisie Europeana Collections bez przechodzenia na inną stronę internetową. Europeana może wyświetlić twoją treść w odpowiednim kontekście, np. w nowych kolekcjach tematycznych „Historia sztuki” czy „Muzyka”.
- Dostarczasz materiały objęte odpowiednią licencją, z bezpośrednim odnośnikiem do obrazu o jak najwyższej jakości, aby umożliwić jego wykorzystanie przez użytkownika. Zalecana szerokość obrazu to co najmniej 1200 pikseli (czyli około 1 megapiksela).
- Europeana może włączyć twoje zbiory do istniejących projektów i inicjatyw organizowanych we współpracy z innymi instytucjami w różnych dziedzinach, takich jak edukacja (np. Historiana), badania naukowe (np. Europeana Research), turystyka (np. Google Field Trip) czy branżach kreatywnych (np. Europeana Labs). Twoje dane mogą również być wykorzystane przez otwarte platformy typu Wikipedia, udostępniane w mediach społecznościowych poprzez hashtag #OpenCollections i promowane w ramach maratonów programowania (hackathon'ów). Aby to umożliwić, dany zbiór musi być udostępniony zgodnie z licencją zezwalającą na dowolne ponowne wykorzystanie treści.

Możesz spodziewać się szerokiego rozpowszechnienia treści, zwiększonej rozpoznawalności marki i poprawę jej reputacji, oraz większej widoczności w serwisie Europeana Collections. Twoje zbiory mogą być wykorzystane przy tworzeniu komercyjnych jak i niekomercyjnych stron internetowych, aplikacji, usług i produktów.

Uwaga:

W tym przewodniku jako przykładu używamy obrazów, ale niniejsze wytyczne w równym stopniu dotyczą innych rodzajów mediów, tj. audio, wideo i tekstu. Szczegółowe informacje o tym, jak nasza strategia odnosi się do tych rodzajów mediów⁴, znajdziesz w Załączniku 1.

⁴ W momencie opracowywania niniejszych zaleceń doświadczenia praktyczne związane z udostępnianiem obiektów 3D były zbyt ograniczone, by umożliwić sformułowanie rekomendacji również w tym zakresie.

Rozwój technologii i zmiana oczekiwań

Projekt Europeana został powołany do życia w 2008 roku. Od tego czasu dokonał się znaczny postęp technologiczny i zwiększyła się rola urządzeń cyfrowych w naszym życiu. Smartfony, tablety i ekrany o wysokiej rozdzielczości są teraz stałymi elementami naszej codzienności. Odpowiednio zmieniły się też oczekiwania użytkowników takich projektów jak Europeana Collections czy serwisów partnerskich typu Pinterest, Mashable, Historiana, czy Google Field Trip.

Zmianom w rozdzielczości ekranów towarzyszy poprawa usług oferowanych przez strony internetowe, które publikują coraz więcej treści o coraz wyższej jakości. Europeana musi teraz dostosować swoją strategię zarządzania zasobami do potrzeb dostawców treści, którzy pragną przyciągnąć nowych użytkowników.

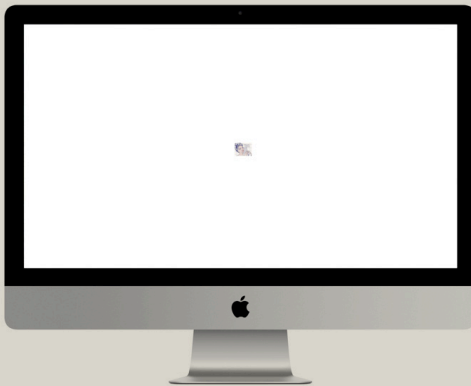
Zarówno badania ilościowe przeprowadzone na próbie kilku tysięcy użytkowników, jak i bardziej zawężone badania jakościowe, oparte na wywiadach z parunastoma użytkownikami, wyraźnie wskazują, że nasze dane i sposób, w jaki są przedstawione, nie spełniają oczekiwań odbiorców⁵. Szczególnym problemem jest to, że odwiedzający mają trudności z odnalezieniem interesujących ich treści. W przypadku serwisu Europeana Collections, rozdzielczość obrazów i miniatur jest często zbyt niska, a użytkownicy nie zawsze potrafią wykonać potrzebne czynności, np. ściągnąć znaleziony obiekt. W efekcie zadowolenie użytkownika z serwisu i innych usług jak np. API pozostawia wiele do życzenia. Udostępnione dane nie spełniają swojego zadania w takich zastosowaniach jak edukacja, badania naukowe czy nowe aplikacje, poprzez które Europeana publikuje dane swoich partnerów.

Prosimy, by każdy wpis w Europeanie był opatrzony miniaturką — małym obrazkiem reprezentującym obiekt cyfrowy. Obecnie największa dopuszczalna szerokość to 200 pikseli⁶. Wymiar ten ustalono w 2008 r., kiedy rozdzielczość 62% ekranów komputerowych wynosiła 1024×768 lub mniej⁷. W tamtych czasach miniaturka o szerokości 200 pikseli była wystarczająca.

o rozdzielczości wyższej niż 1024×768, a zasoby internetowe są coraz częściej przeglądane na innych urządzeniach, takich jak tablet czy smartfon. Najpopularniejszy obecnie tablet (iPad firmy Apple) ma ekran o rozdzielczości 2048×1536, a smartfony najnowszej generacji często oferują rozdzielczości porównywalne lub wyższe niż te w telewizorach HD (1920×1080). Ekran o wysokiej rozdzielczości zaczynają się również pojawiać w laptopach i komputerach stacjonarnych. Firma Apple niedawno wypuściła na rynek komputer stacjonarny z ekranem o rozdzielczości 5120×2560.

W związku z tymi zmianami technologicznymi zachęcamy teraz swoich partnerów, by udostępniali miniaturki o szerokości co najmniej 400 pikseli.

Podobny wzrost w jakości dotyczy również zasobów opisywanych przez wspomniane metadane. W 2008 r. średnia pionowa rozdzielczość klipów wideo dostępnych w sieci wynosiła 240p (linii w pionie). Obecnie smartfony najnowszej generacji nagrywają wideo w rozdzielczości 1080p, a na platformach typu YouTube standardową rozdzielczością dla

Miniaturka o szerokości 200 pikseli i ekran Retina w komputerze iMac 2014 – porównanie wielkości

⁵ Więcej informacji znajdziesz w [raporcie opublikowanym przez User Intelligence](#).

⁶ Wysokość może być większa w zależności od formatu obrazu. W tym przypadku szerokość wynosi maksymalnie 200 pikseli, a wysokość 252 pikseli przy zachowaniu stosunku boków oryginału.

⁷ Źródło: W3C.

⁸ Patrz: [Create Once, Publish Everywhere](#).

umieszczanych klipów jest 720p.

Musimy dopilnować, by udostępniane przez nas obiekty cyfrowe spełniały zarówno techniczne i prawne wymagania stawiane przez deweloperów usług budowanych na API Europeany, jak i oczekiwania zwykłych użytkowników względem jakości⁸. Przykładowo, aby zapewnić jak najlepsze doświadczenie użytkownika, deweloperzy tworzący aplikacje na tablety potrzebują obrazów o rozdzielczości co najmniej 2028×1536 pikseli.

Case study — Czy rzeczywiście łatwo coś stworzyć?

Melissa Terras⁹ wykłada cyfrową humanistykę. Interesuje się „kulturą tworzenia” (maker culture) i rozbieżnością między tym, czego osoba kreatywna oczekuje od cyfrowych zasobów dziedzictwa kultury a tym, co obecnie otrzymuje.

Kultura tworzenia polega na remiksowaniu i ponownym wykorzystaniu istniejących treści, by stworzyć coś nowego. Łącząc wiedzę z zakresu elektroniki, programowania i projektowania wspomagane komputerowo, uczestnicy tej kultury tworzą kolaże, nowe tkaniny i przedmioty w drukarkach 3D. Kultura tworzenia obecnie znajduje zastosowanie w edukacji, gdzie przybliża uczniom tak kluczowe dziedziny jak nauki ścisłe, technologię, inżynierię i matematykę w sposób bardziej angażujący i namacalny¹⁰.

Melissa Terras śledzi trwający proces publikacji tysięcy obrazów w domenie publicznej na takich platformach jak Europeana i Flickr, i doskonale zna wszystkie górnołotne obietnice dotyczące ponownego wykorzystania zasobów cyfrowych dla wspierania nauki, innowacji i kreatywności. Ale dostrzegła pewien rozdźwięk – zauważyła, że pomimo pięknych frazesów powtarzanych na temat tych zbiorów, bardzo niewiele osób, gdy przegląda kolekcje obrazów takie jak Europeana, myśli sobie — Świetnie! Ręczniczek kuchenny z tym obrazem byłby doskonałym prezentem dla wujka Henryka!

Aby ustalić powody tej rozbieżności między intencją a rzeczywistością, Melissa postanowiła stworzyć coś sama. Jak wyjaśnia, „szukałam czegoś, co

Melissa pozuje z rezultatem swoich starań – jedwabnym szalem z nadrukowanym wzorem pochodzącym z reklamy lodów „Lolly Time” na przeźroczu z latarni magicznej. Nadruk: BagsOfLove. Zdjęcie wykonał sześćioletni syn Melissy.

byłoby dostępne online w formie cyfrowej, z czego mogłabym skorzystać i co mogłabym przetworzyć”.

Zadanie to okazało się o wiele trudniejsze, niż się spodziewała. Choć w serwisach typu Europeana czy Flickr znajdziemy mnóstwo obrazów pochodzących z zasobów dziedzictwa kulturowego, bardzo trudno jest je wyszukać czy posortować według tematu, motywu czy stylu. Metadane z kolei są często niejednolite, a niektóre internetowe repozytoria obrazów

⁹ Melissa Terras jest dyrektorem Wydziału Cyfrowej Humanistyki na University College London i profesorem cyfrowej humanistyki na Wydziale Nauk o Informacji UCL. Można ją znaleźć na Twitterze pod adresem @melissaterras.

¹⁰ Patrz: [Innovation Pedagogy Report 2013](#).

¹¹ DPI (po angielsku: dots per inch) jest miarą rozdzielczości obrazu. Standardowa pocztówka formatu A6 zdigitalizowana przy rozdzielczości 300 dpi ma wymiary 1240×1748 pikseli (czyli około 2,2 megapiksela). Obraz o wymiarach metr na metr zdigitalizowany przy rozdzielczości 300 dpi mierzy 11811×11811 pikseli (czyli około 140 megapikseli).

nawet przycinają pliki automatycznie, co sprawia, że nie nadają się do użytku tam, gdzie wymagany jest oryginał w wysokiej rozdzielczości. Melissa szukała przyjaznych dla użytkownika narzędzi czy systemów, takich jak działy tematyczne czy sekcje z wybranymi obrazami, dzięki którym łatwiej byłoby przebrnąć przez gąszcz treści. Niczego takiego nie znalazła. Wynikiem tego procesu jest następujący manifest:

„Czego żądamy? Autorskich zestawów obrazów pochodzących ze zbiorów dziedzictwa kulturowego, w rozdzielczości 300 dpi, darmowych, łatwo dostępnych w internecie, objętych zrozumiałymi licencjami i jasnymi zasadami uznania autorstwa! Kiedy ich żądamy? Na wczoraj.”

Jak możemy pomóc użytkownikom?

Melissa i inni uczestnicy kultury tworzenia wyznaczają jeden koniec pewnego spektrum – poszukują wysokiej jakości treści dostępnych na otwartych licencjach, by stworzyć z nich coś nowego, czy dla własnej przyjemności, czy w celach zawodowych. Na drugim końcu tego spektrum znajdują się zwyczajni miłośnicy kultury – uczniowie, studenci, nauczyciele czy rodziny. Wymagania tych użytkowników są skromniejsze, choć równie ważne. Niektórzy chcą przeglądać zdjęcia obrazów renesansowych, a inni – zobaczyć, jak wyglądały narzędzia w epoce brązu, pokazać dzieciom, jak ilustrowano książki w średniowieczu lub przypomnieć sobie Cztery pory roku Vivaldiego.

Aby sprostać wymaganiom wszystkich naszych użytkowników, musimy zrobić trzy rzeczy.

1. Musimy im udostępnić jak najbogatsze dane i treści w jak najwyższej jakości.
2. Musimy udostępnić te zasoby w taki sposób, by były łatwe do odnalezienia i ściągnięcia, czy to z serwisu Europeana Collections, czy z innych stron.
3. Musimy ułatwić użytkownikom przeszukiwanie, przeglądanie i eksplorowanie naszych zasobów.

Europeana ciężko pracuje nad poprawą doświadczenia użytkownika w serwisie Europeana.eu. Udoskonalamy stronę, dodając nowe kolekcje

tematyczne, przystępne dla odwiedzających serwis. Wprowadzamy również narzędzie Media File Checker, który jeszcze bardziej usprawni wyszukiwanie treści.

Poprawa jakości i dostępności danych to zadanie, z którym musimy się zmierzyć razem z Wami, naszymi partnerami. Ten dokument, wraz z przewodnikiem [Europeana Publishing Guide](#), pokazuje jak to zrobić.

Jak wybrać odpowiedni poziom udostępniania

Być może twoja organizacja już opracowała zasady udostępniania zasobów i zdecydowała, w jakim stopniu mają być one dostępne dla innych. Jeśli nie, warto rozważyć opracowanie takich zasad. Czy chcesz używać Europeany wyłącznie jako sposobu, by ściągać odwiedzających do twojego serwisu? A może chcesz, by użytkownicy mogli wykorzystywać twoje zasoby, tworzyć z nich nowe rzeczy i nawet sprzedawać te nowe dzieła?

Projekty digitalizacyjne prowadzone przez państwowe instytucje kultury zwykle mają charakter wieloletni, zatem warto jak najwcześniej zastanowić się nad kwestią przyszłej kompatybilności, zwłaszcza w zakresie nakładów, których wymagać będą projekty.

Zapoznaj się z proponowanymi przez nas opcjami i wybierz te, które odpowiadają celom i możliwościom twojej organizacji.

Następnie zajrzyj do przewodnika [Europeana Publishing Guide](#), w którym znajdziesz wszelkie informacje techniczne potrzebne, by udostępnić swoje zbiory w Europeanie.

Na koniec, [skontaktuj się z naszym zespołem ds. agregacji](#), który odpowie na ewentualne pytania i pomoże w dalszym procesie.

52705

Rowerem po wodzie, 1914
Bibliothèque nationale de France,
domena publiczna

Cztery poziomy udostępniania w Europeanie

Poziom 1 - Europeana jako wyszukiwarka: „Chcę, by ktoś mógł znaleźć moje zbiory”

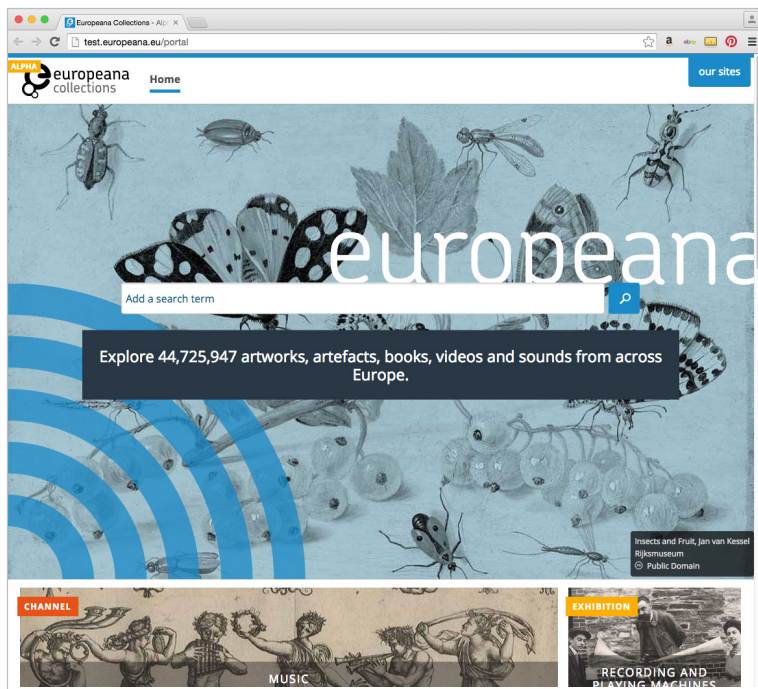
Poziom 1. Europeana jako wyszukiwarka

Przykład

„Jesteśmy archiwum państwowym, które zdigitalizowało pokaźną kolekcję fotografii z XX wieku. Zdjęcia te stanowią doskonały przegląd historii naszego kraju w tym okresie. Jakość zdigitalizowanych zdjęć jest nierówna, ponieważ proces cyfryzacji rozpoczęliśmy ponad dziesięć lat temu. Najstarsze skany są dużo gorszej jakości niż te, które wykonaliśmy ostatnio. Chcielibyśmy, aby te zbiory były dostępne dla szerszej publiczności, lecz niektórych kolekcji nie możemy udostępnić z prawem do dalszego wykorzystania, ponieważ pochodzą od podmiotów prywatnych, które nie pozwalają na ich wykorzystywanie. Europeana pozwala nam ustandaryzować swoje dane tak, by nasze kolekcje były widoczne w serwisie Europeana Collections, zwiększając tym samym ich widoczność w internecie.”

Co chcesz osiągnąć

Chcesz zwiększyć widoczność swojej organizacji i jej zasobów w kontekście europejskim. Umożliwienie przeszukiwania zbiorów w Europeana.eu to

Nowa strona startowa serwisu Europeana Collections

doskonały pierwszy krok ku zwiększeniu widoczności w sieci. Nadal będziesz mógł weryfikować, które rozwiązanie będzie odpowiednie dla twoich zbiorów i co będzie możliwe z prawnego punktu widzenia.

Co oferujesz

Aby twoje zbiory można było przeszukiwać w serwisie Europeana, należy dostarczyć metadane i miniaturki spełniające wymagania wymienione w przewodniku [Europeana Publishing Guide](#). Jeśli chcesz, by twoje zbiory pojawiały się wśród pierwszych wyników wyszukiwania, należy dołączyć bezpośredni odnośnik do obrazu o szerokości co najmniej 400 pikseli (około 0,25 megapiksela), który może być wykorzystany jako miniaturka, oraz URL strony, na której znajduje się dany obiekt cyfrowy w twoim serwisie. Treść może być udostępniona zgodnie z którąkolwiek z [licencji](#) dopuszczonych w ramach schematu licencjonowania Europeany ([Europeana Licensing Framework](#)).

The Europeana Licensing Framework

Europeana Licensing Framework określa zakres prawa autorskiego obejmującego metadane opublikowane przez Europeanę i obiekty cyfrowe udostępnione za jej pośrednictwem. Europeana Licensing Framework zostało stworzone, by zapewnić użytkownikom Europeany jasne i zrozumiałe informacje na temat tego co wolno, a czego nie wolno robić z metadanymi i treściami, które znajdują w serwisie. Europeana Licensing Framework opiera się na dwóch kluczowych zasadach:

- Zapewnia, by wszystkie zebrane metadane były udostępnione przez Europeanę na równych zasadach i mogły być wykorzystane przez kogokolwiek w jakimkolwiek celu, bez ograniczeń.
- Odnosnie treści, Europeana Licensing Framework zawiera listę standardowych licencji, z których muszą korzystać partnerzy, aby określić status prawny obiektów cyfrowych udostępnionych przez nich w serwisie Europeana.

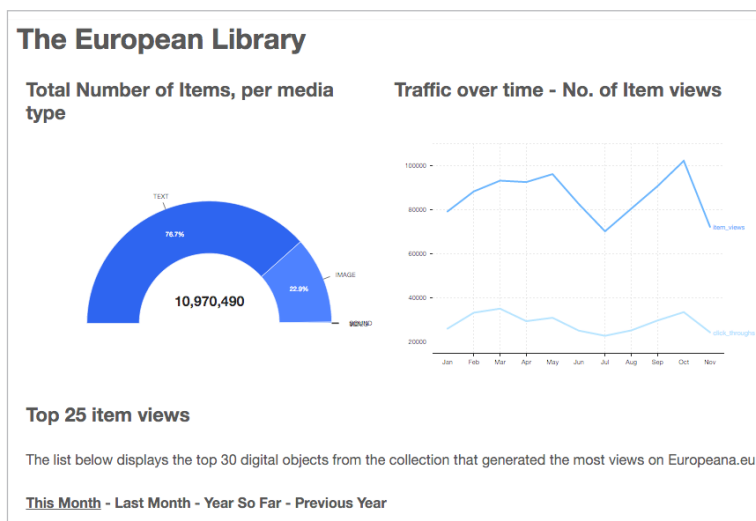
Europeana Publishing Framework korzysta z tych licencji przy ustalaniu, czy dany obiekt cyfrowy zalicza się do poziomu 3. czy 4. By dowiedzieć się więcej na ten temat, przeczytaj dokument [Europeana Licensing Framework](#).

Co robimy

Wykorzystując podany link do obrazu, Europeana stworzy miniaturkę, która będzie przechowywana na jej serwerze. Miniaturka ta będzie używana jedynie w celach ilustrowania wyników wyszukiwania na stronie Europeana Collections. Użytkownik chcący otworzyć dany obiekt cyfrowy lub uzyskać więcej informacji na jego temat zostanie przekierowany na stronę podaną przez partnera. Miniaturka może zostać wykorzystana przez osoby odwiedzające serwis Europeana Collections na tych samych zasadach, jakie zostały określone dla obiektu, do którego się odnosi. Metadane z kolei mogą być wykorzystywane przez kogokolwiek w dowolny sposób. W tym scenariuszu API Europeany nie udostępni samego obiektu cyfrowego, a jedynie informacje o nim.

Co otrzymujesz w zamian

- Znajdawalność – twoje dane będą dostępne w standardowym formacie i zostaną zindeksowane przez główne wyszukiwarki, takie jak Google czy Bing. Technologia łączenia danych działająca w tle na serwerach Europeana sprawi, że twoje zbiory częściej będą pojawiać się użytkownikom wyszukującym podobne treści.
- Zwiększoną liczbę odwiedzin – Witryna Europeana Collections obecnie otrzymuje około sześć milionów odwiedzin rocznie, z czego jedna trzecia użytkowników następnie odwiedza stronę instytucji udostępniającej treść.
- Analityka internetowa – Panel użytkownika przedstawia wiarygodne statystyki na temat udostępnianych zbiorów i ich wykorzystania w serwisie Europeana.

Przykład statystyk widocznych w panelu użytkownika. Wersja robocza dostępna pod adresem statistics.europeana.eu

Nowa mapa Europy,1700
Bibliothèque nationale de France,
domena publiczna

Europeana Publishing Framework

NOUVELLE CARTE MARINE
DE TOUS LES PORTS DE L'EUROPE
SUR L'OCEAN
ET SUR LA MEDITERRANEE
Gravée et
PRESENTEE
A MONSIEUR PHELYPEAU
CONSEILLER DU ROY EN TOUS SES CONSEILS
SECRETAIRE D'ESTAT, ET DES COMMANDEMENTS
DE SA MAJESTE, AYANT LE DEPARTEMENT
DE LA MARINE

Par son tres humble et tres obeissant
Sersiteur **HERRY**

ESTATS
DE L'EMPIRE

MER NOIRE
Autrefois

PONT-EUXIN

EUROPE

ROMANIE

NATOLIE ou ASIE

PARTIE DES ESTATS

MEDITERRANEE

MER DE LEVANT

MER D'EGYPTE

Poziom 2 - Europeanana jako galeria:

**„Chcę, by ktoś
mógł znaleźć i
przejrzeć moje
zbiory przez
Europeanę”**

Poziom 2. Europeana jako galeria

Przykład

„Nasze muzeum jest poświęcone historii mody. Mamy świetną cyfrową kolekcję dzieł związanych z tym tematem, od najwcześniejszych szkiców najbardziej znanych sukienek po oryginały listów napisanych przez Coco Chanel i plakaty reklamowe. Nasze kolekcje są zdigitalizowane w przyzwoitej jakości, współpracujemy z innymi instytucjami i domami mody w ramach projektu Europeana Fashion. Prowadzimy własną stronę internetową na potrzeby projektu, jednak z myślą o długoterminowym charakterze tej inicjatywy chcielibyśmy stworzyć lub współtworzyć kolekcję tematyczną o modzie na Europeanie. Chcielibyśmy wypracować scenariusze dla wykorzystania części naszych zbiorów, ale nie całości, gdyż reszta należy do prywatnych domów mody.”

Co chcesz osiągnąć

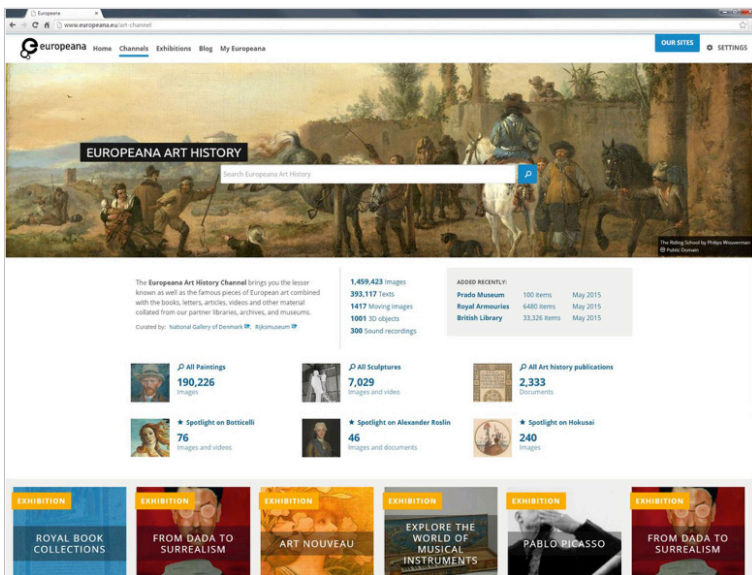
Chcesz udostępnić kolekcję na własnej stronie internetowej i równocześnie zaprezentować w inny sposób część lub całość zbiorów, aby skuteczniej trafić do ściśle określonych grup docelowych. Serwis Europeana Collections jest dobrym sposobem na zaprezentowanie tego typu kolekcji na skalę europejską.

Możesz również chcieć aktywnie kształtować kontekst, w którym pojawią się te zbiory, we współpracy z innymi instytucjami zajmującymi się tą samą dziedziną.

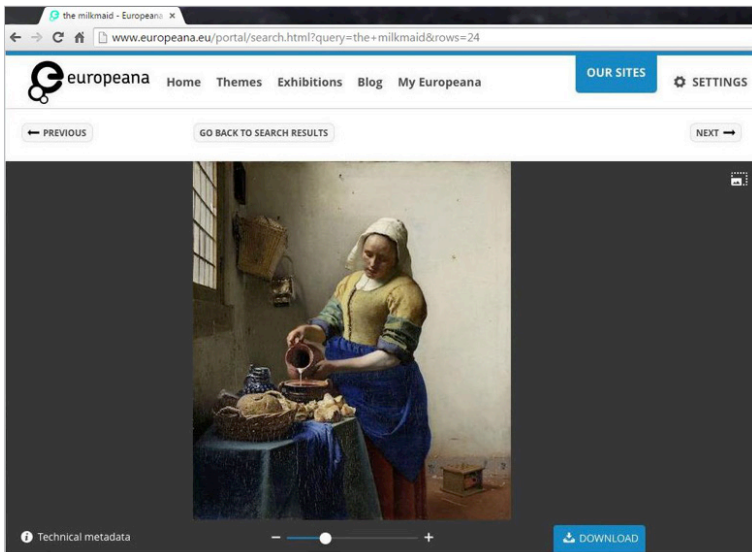
Kolekcje tematyczne

Aby uatrakcyjnić przeglądanie serwisu Europeana, zaczęliśmy tworzyć kolekcje tematyczne, czyli strony, których kuratorami są ludzie, a nie algorytmy, i które zawierają tylko treść z kolekcji prezentujących wysoką jakość. Treść tych kolekcji prezentowana jest bezpośrednio na stronach Europeany, bez przekierowania do serwisów zewnętrznych. Kolekcje będą prowadzić użytkowników przez tematy muzyki, sztuki, mody czy prasy (więcej tematów pojawi się z czasem), gwarantując, że każdy ich archiwalny element jest ciekawy i przydatny. Zaawansowane opcje przeglądania i wyszukiwania pozwolą użytkownikom wniknąć głębiej w opracowane kolekcje, a także umożliwią tagowanie, ponowne wykorzystanie i opisywanie zbiorów do własnych celów.

Kolekcje tematyczne przyniosą także korzyści dla partnerów przekazujących dane. Jeśli dostarczysz nam materiały dobrej jakości, będziemy mogli pokazać je większej ilości osób, poprzez włączenie ich do kolekcji tematycznej. W ten sposób, twoje treści pojawiają się obok kolekcji dostarczonych przez inne instytucje, korzystając tym samym z rozszerzonego kontekstu i zwiększonego zainteresowania użytkowników strony. Dzięki kolekcjom tematycznym twoja treść dotrze do jeszcze szerszego grona odbiorców, którzy wykorzystają ją do pracy naukowej czy tworzenia aplikacji, gier, materiałów edukacyjnych, czy produktów komercyjnych (o ile zezwala na to wybrana licencja).

Przykładowa strona startowa kolekcji „Historia sztuki”s

Przykładowa strona obiektu w kolekcji „Historia sztuki”

Co oferujesz

Aby umieścić twoje zbiory w serwisie Europeana Collections i jego kolekcjach tematycznych, potrzebujemy odpowiednich metadanych i bezpośrednich odnośników do miniaturki i obiektu cyfrowego na twojej stronie internetowej (można również podać link do strony, na której znajduje się obiekt cyfrowy). Miniaturka musi mieć szerokość co najmniej 400 pikseli (około 0,25 megapiksela). Jeśli dany obiekt cyfrowy to obraz, należy również podać bezpośredni odnośnik do pliku z obrazem o szerokości co najmniej 800 pikseli (0,5 megapiksela). Metadane muszą spełniać wymagania wymienione w przewodniku Europeana Publishing Guide i powinny zawierać bogaty i jak najpełniejszy opis obiektu¹².

Co robimy

Wykorzystując podany odnośnik do obrazu, Europeana stworzy miniaturkę, która będzie przechowywana na jej serwerze. Miniaturka ta będzie używana jedynie w celach ilustrowania wyników wyszukiwania na stronie Europeana Collections.

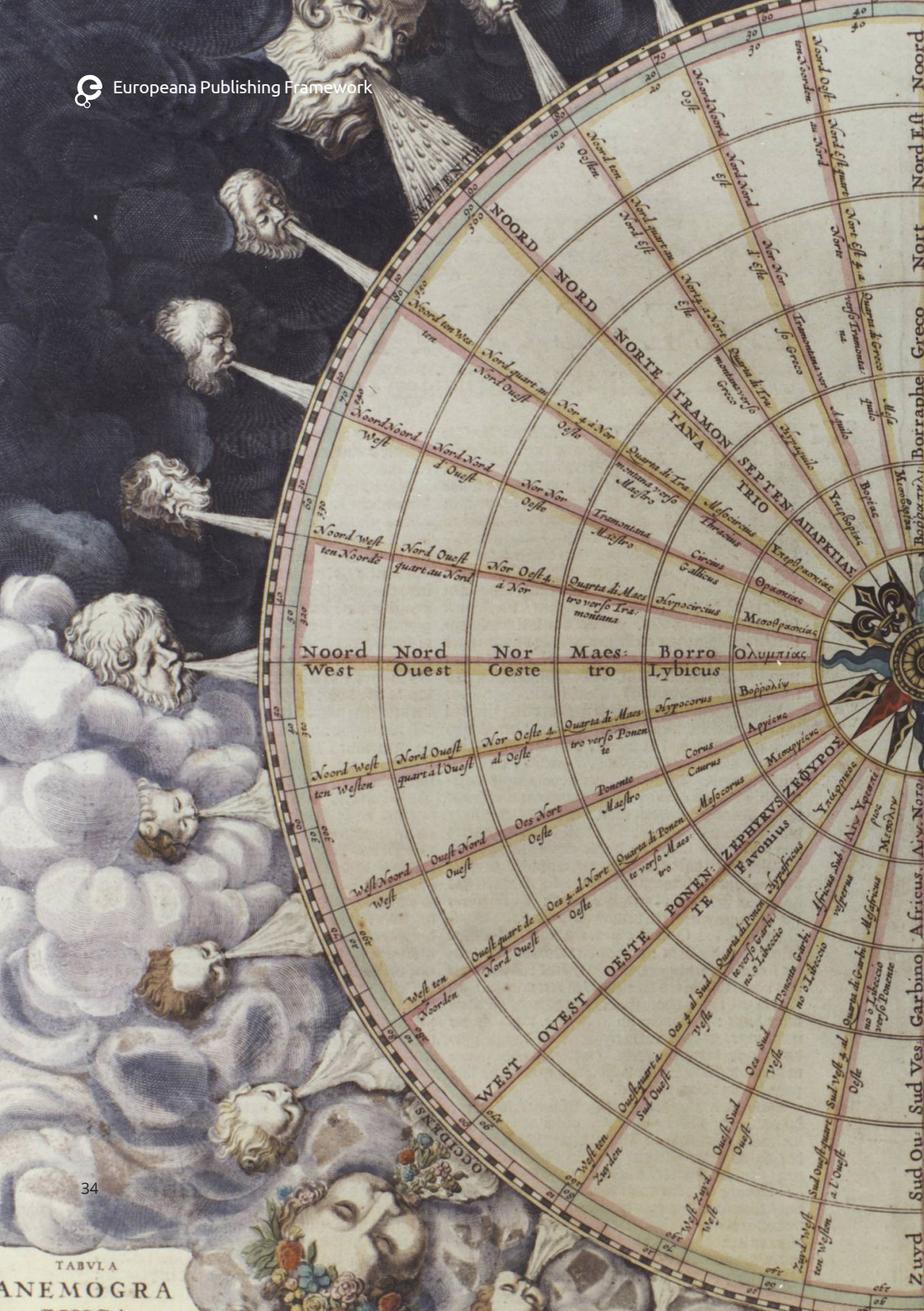
Niektóre obiekty mogą również zostać udostępnione w kolekcjach tematycznych. Możemy pokazać odwiedzającym odnośnik do obiektu cyfrowego w jego pierwotnym kontekście na twojej stronie internetowej. Jeśli użytkownik kliknie na podany przez ciebie obraz o szerokości 800 pikseli (około 0,5 megapiksela), oryginał może być pobrany z twojego serwera i wyświetlony w pełnych rozmiarach na naszej stronie. Jest to kontynuacja naszej aktualnej praktyki.

Miniaturka i obiekt cyfrowy mogą być wykorzystywane przez odwiedzających serwis Europeana Collections na zasadach określonych w wybranej przez ciebie licencji. Metadane z kolei mogą być wykorzystywane przez kogokolwiek w dowolny sposób. W tym scenariuszu API Europeany udostępni bezpośredni odnośnik do obiektu cyfrowego oraz informacje o nim (metadane).

¹² Przykładowe elementy, które składają się na „bogaty” opis: tytuł, który jest unikalny dla danej kolekcji, wyczerpujący i zrozumiały opis, co najmniej jedna klasyfikacja typu, co najmniej jedna klasyfikacja tematu, współrzędne lub opis lokalizacji oraz co najmniej jedna data lub okres czasowy. Pożądane są opisy wielojęzyczne, które pozwolą użytkownikom przeszukiwać zbiory według typu, tematu, daty/epoki i lokalizacji w różnych językach. Oto dobry przykład [bogatego opisu](#).

Co otrzymujesz w zamian

- **Znajdowalność** – twoje dane będą dostępne w standardowym formacie i zostaną zindeksowane przez główne wyszukiwarki, takie jak Google czy Bing. Technologia łączenia danych działająca w tle na serwerach Europeana sprawi, że twoje zbiory częściej będą pojawiać użytkownikom wyszukującym podobne treści.
- **Zwiększoną liczbę odwiedzin** – Witryna Europeana Collections obecnie otrzymuje około sześć milionów odwiedzin rocznie, z czego jedna trzecia użytkowników następnie odwiedza stronę instytucji udostępniającą treść.
- **Analitykę internetową** – Panel użytkownika przedstawia statystyki na temat udostępnianych zbiorów i ich wykorzystania w serwisie Europeana.
- **Obecność w kolekcjach tematycznych** – Dzięki temu, że udostępniasz nam dane o wysokiej jakości, możemy je włączyć do naszych wyjątkowych kolekcji tematycznych, gdzie odwiedzający zobaczą je w zestawieniu z innymi kolekcjami z całej Europy.
- **Promocję** – Dzięki temu, że udostępniasz nam dane o wysokiej jakości, możemy je lepiej promować, szczególnie jeśli pojawią się w kolekcji tematycznej.

TABVLA ANEMOGRA

Deo Grooten Atlas, 1652
Biblioteca Virtual del Patrimonio
Bibliográfico, domena publiczna

**Poziom 3 -
Europeana jako
platforma
dystrybucyjna:
„Chcę, by ktoś
mógł znaleźć,
przejrzeć
i wykorzystać
moje zbiory, ale
tylko w celach
niekomercyjnych”**

Poziom 3. Europeana jako platforma dystrybucyjna dla ponownego wykorzystywania treści w celach niekomercyjnych

Przykład

„Nasza biblioteka od lat współpracuje z Europeaną. Ostatnio uczestniczyliśmy w projekcie Europeana 1914–1918, w ramach którego przeprowadziliśmy cyfryzację materiałów źródłowych dotyczących I wojny światowej i zorganizowaliśmy szereg bardzo udanych wydarzeń, podczas których członkowie naszej społeczności podzielili się historiami rodzinnymi z tego okresu. Nasze materiały zostały udostępnione w Europeanie, dzięki czemu wzrosła widoczność naszych kolekcji. Te materiały są dobrem publicznym i chcemy, by docierały do takich miejsc w internecie, w których gromadzą się osoby zainteresowane tą tematyką. Nasze zbiory w większości prezentują najwyższą jakość i są dostępne na licencjach, które dopuszczają ich ponowne wykorzystanie z pewnymi ograniczeniami. Łatwiej nam je udostępnić na licencji, która zezwala na ponowne wykorzystywanie w celach edukacyjnych, ale możemy również wynegocjować z niektórymi właścicielami praw specjalne warunki dla użytku komercyjnego.”

Co chcesz osiągnąć

Chcesz, by kolekcje były dostępne i wykorzystywane przez jak największe grono odbiorców, ale nie chcesz lub nie możesz zezwolić na ich użycie komercyjny.

Europeana może pomóc w jak najszerszym rozpowszechnieniu twoich danych, a twoja instytucja może spełnić odpowiednie ku temu warunki, choć z pewnymi ograniczeniami.

Co oferujesz

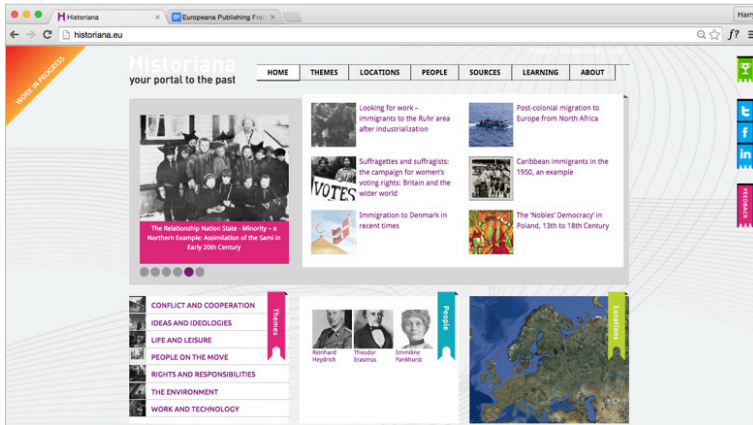
Aby zagwarantować szerokiemu spektrum odbiorców możliwość ponownego wykorzystywania danych, należy je udostępnić na zasadach licencji zezwalającej na ponowny użytek. Europeana obecnie wspiera dziewięć licencji dopuszczających ponowne wykorzystywanie danych (sześć licencji Creative Commons oraz CC0, PDM i OOC-NC).

Metadane muszą spełniać wymagania wymienione w przewodniku Europeana Publishing Guide i powinny być dostosowane do potrzeb użytkowników, którzy potencjalnie będą wykorzystywać twoje zbiory. Im więcej kontekstu znajdzie się w tych metadanych, tym większe szanse, że obiekty cyfrowe zostaną odnalezione i użyte. Oprócz bezpośredniego odnośnika do obrazu o szerokości co najmniej 400 pikseli (0,25 megapiksela), który może posłużyć za miniaturkę, należy również udostępnić bezpośredni odnośnik do danego obiektu cyfrowego i ewentualnie link do strony, na której ten obiekt się znajduje. Radzimy publikować obiekty cyfrowe w jak najwyższej możliwej jakości i jak największej rozdzielczości – nie mniej niż 1200 pikseli szerokości (1 megapiksel).

Co robimy

Wykorzystując podany odnośnik do obrazu, Europeana stworzy miniaturkę, która będzie przechowywana na jej serwerze. Miniaturka ta będzie używana jedynie w celach ilustrowania wyników wyszukiwania na stronie Europeana Collections.

Niektóre obiekty mogą również zostać udostępnione w kolekcjach tematycznych. Możemy także pokazać odwiedzającym odnośnik do obiektu cyfrowego w jego pierwotnym kontekście na twojej stronie internetowej. Jeśli użytkownik kliknie na podany przez ciebie obraz o szerokości 800 pikseli (około 0,5 megapiksela), oryginał może być pobrany z twojego serwera i wyświetlony w pełnych rozmiarach na naszej stronie. Jest to kontynuacja naszej aktualnej praktyki.

Przykład zasobów Europeany wykorzystywanych w celach edukacyjnych przez serwis Historiana

Licencje zezwalające na ponowne wykorzystanie treści

Europeana Licensing Framework wspiera 13 licencji określających zasady korzystania z treści, w tym 9 pozwalające użytkownikom i osobom trzecim na ponowne wykorzystywanie obiektów cyfrowych. Wśród nich rozróżniamy licencje zezwalające na swobodne wykorzystywanie treści (bez ograniczeń czy warunków) i takie, które pozwalają na ponowne wykorzystywanie treści z pewnymi ograniczeniami.

Cztery poniższe licencje dopuszczają swobodne wykorzystanie obiektów cyfrowych:

- Znak domeny publicznej (PDM) oznacza, że dany obiekt znajduje się w domenie publicznej i może być wykorzystywany bez żadnych ograniczeń.
- Creative Commons Przekazanie do domeny publicznej (CC 0 Universal) oznacza, że dany obiekt został przekazany do domeny publicznej i może być wykorzystywany bez żadnych ograniczeń.
- Creative Commons Uznanie autorstwa (CC BY) pozwala na swobodne wykorzystywanie obiektu pod warunkiem umieszczenia informacji o twórcy.

- Creative Commons Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach (CC BY-SA) pozwala na swobodne wykorzystywanie obiektu pod warunkiem umieszczenia informacji o twórcy. Utwory pochodne muszą być rozpowszechniane na tej samej licencji.

Dodatkowo istnieje pięć licencji pozwalających na ponowne wykorzystywanie obiektu z pewnymi ograniczeniami:

- Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne (CC BY-NC) pozwala na wykorzystywanie obiektu w celach niekomercyjnych pod warunkiem umieszczenia informacji o twórcy.
- Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Na tych samych warunkach (CC BY-NC-SA) pozwala na wykorzystywanie obiektu w celach niekomercyjnych pod warunkiem umieszczenia informacji o twórcy. Utwory pochodne muszą być rozpowszechniane na tej samej licencji.
- Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Bez utworów zależnych (CC BY-NC-ND) pozwala na rozpowszechnianie obiektu w celach niekomercyjnych pod warunkiem umieszczenia informacji o twórcy. Nie wolno modyfikować obiektu.
- Creative Commons: Uznanie autorstwa – Bez utworów zależnych (CC BY-ND) pozwala na rozpowszechnianie obiektu pod warunkiem umieszczenia informacji o twórcy. Nie wolno modyfikować obiektu.
- Bez praw autorskich, Użycie niekomercyjne (OOC-NC) pozwala na niekomercyjne wykorzystywanie obiektu.

Więcej informacji znajdziesz w spisie dostępnych [licencji](#).

Miniaturka i obiekt cyfrowy mogą być wykorzystywane przez odwiedzających serwis Europeana Collections na zasadach określonych w wybranej przez Ciebie licencji. Metadane z kolei mogą być wykorzystywane przez kogokolwiek w dowolny sposób. W tym scenariuszu API Europeany udostępni informacje o obiekcie oraz bezpośrednie odnośniki do obiektów w celach ponownego wykorzystania. Europeana umożliwi użytkownikom portalu i API ograniczenie zapytań do tych obiektów cyfrowych, których ponowne wykorzystywanie jest dopuszczone i które spełniają kryteria jakości określone przez użytkownika (na przykład tylko obrazy o szerokości co najmniej 1200 pikseli).

Co otrzymujesz w zamian

- **Znajdowalność** – twoje dane będą dostępne w standardowym formacie i zostaną zindeksowane przez główne wyszukiwarki takie jak Google czy Bing. Technologia łączenia danych działająca w tle na serwerach Europeana sprawi, że twoje zbiory częściej będą pojawiać użytkownikom wyszukującym podobne treści.
- **Zwiększoną liczbę odwiedzin** – Witryna Europeana Collections obecnie otrzymuje około sześć milionów odwiedzin rocznie, z czego jedna trzecia użytkowników następnie odwiedza stronę instytucji udostępniającą treść.
- **Analitykę internetową** – Panel użytkownika przedstawia wiarygodne statystyki na temat udostępnianych zbiorów i ich wykorzystania w serwisie Europeana. Jeśli są dostępne, podamy też dane na temat zaangażowania użytkowników w innych serwisach, np. na stronach edukacyjnych.
- **Obecność w kolekcjach tematycznych** – Dzięki temu, że udostępniasz nam dane o wysokiej jakości, możemy je włączyć do naszych wyjątkowych kolekcji tematycznych, gdzie odwiedzający zobaczą je w zestawieniu z innymi kolekcjami z całej Europy.
- **Promocję** – Dzięki temu, że udostępniasz nam dane o wysokiej jakości, możemy je lepiej promować, szczególnie jeśli pojawią się w kolekcji tematycznej.
- **Więcej wyświetleń** – twoje zbiory są przeglądane przez użytkowników innych serwisów i platform.
- **Projekty i współpraca** – Europeana może włączyć twoje zbiory do istniejących projektów i inicjatyw organizowanych we współpracy z innymi instytucjami, w takich sektorach jak edukacja (np. Historiana) czy badania naukowe (np. research.europeana.eu).
- **Aplikacje i usługi internetowe** – twoje kolekcje staną się częścią nowych aplikacji i usług sieciowych, dzięki czemu trafią do nowych odbiorców, którzy znajdą innowacyjne zastosowania dla twoich zbiorów. Udostępniając swoje kolekcje z prawem do ponownego wykorzystania, inspirujesz innych, pozwalasz im uczyć się i tworzyć nowe rzeczy.

Portugalczycy przybywają do Japonii, anonim 1600 - 1625
Rijksmuseum, Amsterdam,
domena publiczna

Poziom 4 - Europeana jako platforma dla swobodnego wykorzystywania zbiorów:

„Chcę, by ktoś
mógł znaleźć,
przejrzeć
i wykorzystać
moje zbiory w
dowolny sposób”

Poziom 4. Europeana jako platforma dla swobodnego wykorzystywania zbiorów

Przykład

„Jesteśmy archiwum audiowizualnym reprezentującym nadawców publicznych i prywatnych działających w naszym kraju. Większość naszych kolekcji – jak wiadomo – pochodzi z XX wieku, a ich status prawny jest złożony. Posiadamy jednak prawa do części kolekcji, które udostępniiliśmy w ramach eksperymentu na tzw. ‘otwartych’ licencjach pozwalających na swobodne wykorzystywanie treści, z bardzo pozytywnym rezultatem. Nasze materiały wykorzystywane są np. przez Wikipedię, dzięki czemu ich widoczność wzrosła do poziomu, którego sami nie byłibyśmy w stanie osiągnąć. Europeana dysponuje wiedzą i narzędziami niezbędnymi do tworzenia wysokiej jakości kolekcji dostępnych na podobnych platformach na licencjach pozwalających na ich swobodne wykorzystywanie.”

Co chcesz osiągnąć

Chcesz by kolekcje były dostępne i wykorzystywane przez jak największe grono odbiorców, również w ramach usług czy produktów o charakterze komercyjnym. Dostrzegasz korzyści, jakie swobodne wykorzystywanie twoich zasobów przynosi społeczeństwu, branżom kreatywnym i firmom, a twoje kolekcje nadają się do użycia w tym celu. Europeana może pomóc w jak najszerszym rozpowszechnieniu twoich danych.

Co oferujesz

Aby zagwarantować szerokiemu spektrum odbiorców możliwość ponownego wykorzystywania danych, należy je udostępnić zgodnie z licencją zezwalającą na swobodne wykorzystanie¹³. Europeana obecnie wspiera cztery licencje dopuszczające swobodne wykorzystywanie danych (CC BY, CC BY-SA, CC0, PDM).

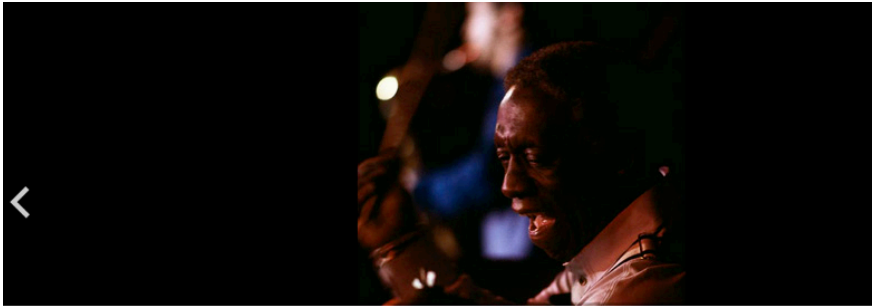
Metadane muszą spełniać wymagania wymienione w przewodniku [European Publishing Guide](#) i powinny być dostosowane do potrzeb użytkowników, którzy potencjalnie będą wykorzystywać twoje zbiory. Im więcej kontekstów znajdzie się w tych metadanych, tym większe szanse, że obiekty cyfrowe zostaną odnalezione i użyte.

Oprócz bezpośredniego odnośnika do obrazu o szerokości co najmniej 400 pikseli (0,25 megapiksela), który może posłużyć za miniaturkę, należy również udostępnić bezpośredni odnośnik do danego obiektu cyfrowego i ewentualnie link do strony, na której ten obiekt się znajduje. Radzimy publikować obiekty cyfrowe w jak najwyższej możliwej jakości i jak największej rozdzielczości – nie mniej niż 1200 pikseli szerokości (1 megapiksel).

Co robimy

Wykorzystując podany odnośnik do obrazu, Europeana stworzy miniaturkę, która będzie przechowywana na jej serwerze. Miniaturka ta będzie używana jedynie w celach ilustrowania wyników wyszukiwania na stronie Europeana Collections.

Niektóre obiekty mogą również zostać udostępnione w kolekcjach tematycznych. Możemy także pokazać odwiedzającym odnośnik do obiektu cyfrowego w jego pierwotnym kontekście na twojej stronie internetowej. Jeśli użytkownik kliknie na podany przez ciebie obraz o szerokości 800 pikseli (około 0,5 megapiksela), oryginał może być pobrany z twojego serwera i wyświetlony w pełnych rozmiarach na naszej stronie. Jest to kontynuacja naszej aktualnej praktyki.

Performing at the [Umeå jazz festival](#), Sweden. 1979

 Pål-Nils Nilsson - Riksantikvarieämbetet; <http://kmb.raa.se/cocoon/bild/show-image.html?id=16001000424176>;

http://www.europeana.eu/resolve/record/91622/raa_kmb_16001000424176 This file was donated to Wikimedia Commons by

Riksantikvarieämbetet as part of a [cooperation project](#). The donation was facilitated by [Europeana](#). [English](#) | [Français](#) | [Македонски](#) | [Nederlands](#) | [Deutsch](#) | [+/-](#)

Art Blakey, trummor och ledare för The Jazz Messengers, på Umeå jazzfestival.; Musik; Personer; Övrigt;
<http://www.eionet.europa.eu/gemet/concept/5449>; <http://www.eionet.europa.eu/gemet/concept/5449>

 [CC BY 3.0](#) [View terms](#)

 File: 16001000424176-Scha

 Riksantikvarieämbetet.jpg

 Uploaded by Divadh

 Created: October 1, 1979

Przykład wykorzystania obrazu ze zbiorów Europeany w serwisie Wikimedia Commons. Ten plik został umieszczony w Wikimedia Commons za pośrednictwem Europeany przy pomocy zestawu narzędzi GLAM-Wiki. Powyższy artykuł jest odwiedzany około 10 tysięcy razy w miesiącu.

Miniaturka i obiekt cyfrowy mogą być wykorzystywane przez odwiedzających serwis Europeana Collections na zasadach określonych w wybranej przez ciebie licencji. Metadane z kolei mogą być wykorzystywane przez kogokolwiek w dowolny sposób. W tym scenariuszu API Europeany udostępni informacje o obiekcie oraz bezpośrednie odnośniki do obiektów w celach ponownego wykorzystania.

Europeana umożliwi użytkownikom portalu i API ograniczenie zapytań do tych obiektów cyfrowych, których ponowne wykorzystywanie jest dopuszczalne i które spełniają kryteria jakości określone przez użytkownika (na przykład tylko obrazy o szerokości co najmniej 1200 pikseli, czyli 1 megapiksela).

¹³ Swobodne wykorzystywanie treści oznacza, że może ona być użyta bez żadnych ograniczeń lub z minimalnymi ograniczeniami. Oznacza to również możliwość wykorzystywania obiektów cyfrowych w celach komercyjnych.

Narzędzie Media File Checker

Media File Checker to nowe, wciąż rozwijane narzędzie, które analizuje jakość techniczną obiektów cyfrowych udostępnianych w ramach Europeany. Media File Checker sprawdzi wybrane części każdego zestawu danych udostępnionych Europeanie i automatycznie określi ich metadane techniczne, takie jak rozdzielczość obrazu oraz typ i wielkość pliku. Informacje te zostaną użyte, by usprawnić wyszukiwanie w Europeanie i pozwoli użytkownikom serwisu Europeana Collections i API Europeany zawęzić wyniki wyszukiwania do obiektów cyfrowych spełniających określone wymagania techniczne.

Przykładowo deweloper może chcieć filtrować wyniki wyszukiwania tak, by pokazać jedynie wpisy zawierające bezpośrednie odnośniki do plików multimedialnych o określonych kryteriach. Może wyszukać obiektów z obrazami Rembrandta udostępnionych na licencji pozwalającej na swobodne wykorzystywanie, z odnośnikami do co najmniej jednego obrazu o szerokości minimum 1200 pikseli (około 1 megapiksela).

Co otrzymujesz w zamian

- **Znajdawalność** – twoje dane będą dostępne w standardowym formacie i zostaną zindeksowane przez główne wyszukiwarki takie jak Google czy Bing. Technologia łączenia danych działająca w tle na serwerach Europeany sprawi, że twoje zbiory częściej będą pojawiać użytkownikom wyszukującym podobne treści.
- **Zwiększoną liczbę odwiedzin** – Witryna Europeana Collections obecnie otrzymuje około sześć milionów odwiedzin rocznie, z czego jedna trzecia użytkowników następnie odwiedza stronę instytucji udostępniającą treść.
- **Analitykę internetową** – Panel użytkownika przedstawia wiarygodne statystyki na temat udostępnianych zbiorów i ich wykorzystania w serwisie Europeana. Jeśli są dostępne, podamy też dane na temat zaangażowania użytkowników w innych serwisach, np. na stronach edukacyjnych.
- **Obecność w kolekcjach tematycznych** – Dzięki temu, że udostępniasz nam dane o wysokiej jakości, możemy je włączyć do naszych wyjątkowych kolekcji tematycznych, gdzie odwiedzający zobaczą je w zestawieniu z innymi kolekcjami z całej Europy.

- Promocję – Dzięki temu, że udostępniasz nam dane o wysokiej jakości, możemy je lepiej promować, szczególnie jeśli pojawią się w kolekcji tematycznej.
- Więcej wyświetleń – twoje zbiory są przeglądane przez użytkowników innych serwisów i platform.
- Projekty i współpraca – Europeana może włączyć twoje zbiory do istniejących projektów i inicjatyw organizowanych we współpracy z innymi instytucjami, w takich sektorach jak edukacja (np. Historiana), badania naukowe (np. research.europeana.eu), turystyka (np. Field Trip) i branżach kreatywnych (np. Europeana Creative). Twoje dane mogą również być wykorzystane przez otwarte platformy typu Wikimedia, udostępniane w sieciach społecznościowych z hashtagem #OpenCollections i promowane w ramach maratonów programowania (hackathon'ów).
- Aplikacje i usługi internetowe – twoje kolekcje staną się częścią nowych aplikacji, produktów i usług sieciowych, dzięki czemu trafią do nowych odbiorców, którzy znajdą innowacyjne zastosowania dla twoich zbiorów. Udostępniając swoje kolekcje z prawem do swobodnego wykorzystania, inspirujesz innych, pozwalasz im uczyć się i tworzyć nowe rzeczy. Pozwalając z kolei na wykorzystywanie swoich zbiorów w celach komercyjnych, ułatwiasz firmom w branżach kreatywnych rozwijać się i osiągnąć sukces.

Owady i owoce, 1660
Rijksmuseum, Amsterdam
domena publiczna

Załącznik 1: Inne formaty danych

Wideo

Jakość techniczną plików wideo mierzy się podobnie do jakości zwykłych obrazów. W obu przypadkach, przy porównywaniu jakości różnych plików, użytkownicy w pierwszej kolejności zwracają uwagę na rozdzielczość. Istnieje jednak szereg kryteriów jakości, które mają szczególne znaczenie przy plikach wideo, jak np. oryginalna rozdzielczość (nie ma sensu udostępnić nagrania wideo w rozdzielczości wyższej niż oryginalna), format pliku (najlepiej otwarty format, który może być odtworzony bez dedykowanego, zamkniętego oprogramowania) i jakość kompresji. Pliki wideo powinny być zakodowane w przepływności (bitrate) wystarczającej dla rozdzielczości odtwarzania, a ta powinna być taka sama lub niższa niż oryginalna rozdzielczość nagrania, aby uniknąć upscalingu. Poniższe zalecenia powinny być uwzględnione przy przygotowaniu materiałów do rozpowszechniania w ramach poszczególnych scenariuszy publikacji danych wymienionych w tym dokumencie.

Poziom 1 (Europeana jako wyszukiwarka): Jeśli udostępniasz materiał wideo po to, by użytkownicy mogli go odnaleźć w serwisie Europeana Collections, musisz dostarczyć nam odnośnik do pliku wideo lub strony internetowej, z której dany plik może być pobrany. Zaleca się również dołączenie odnośnika do pliku z obrazem o szerokości co najmniej 400 pikseli (około 0,25 megapiksela), który może być użyty jako miniaturka przy ilustrowaniu wyników wyszukiwania w serwisie Europeana Collections. Zwykle jest to pojedyncza klatka, która reprezentuje treść nagrania wideo.

Poziom 2 (Europeana jako galeria): Jeśli chcesz, by Europeana wykorzystała udostępniony materiał wideo w ramach kolekcji tematycznych i uczyniła go bardziej dostępnym na stronie Europeana Collections, musisz podać bezpośredni odnośnik do pliku wideo w formacie, który może być odtwarzany w najnowszych przeglądarkach internetowych (.mp4, .mov lub .webm). Minimalna rozdzielczość pionowa (wysokość) pliku wideo to 480 pikseli. Możesz również podać odnośnik do obrazu o szerokości co najmniej 400 pikseli (około 0,25 megapiksela), który może być użyty jako miniaturka przy ilustrowaniu wyników wyszukiwania w serwisie Europeana Collections. Pliki wideo spełniające te warunki będą dostępne bezpośrednio z kolekcji tematycznych jako wbudowane nagrania wideo.

Poziom 3 (Europeana jako platforma dystrybucyjna dla ponownego wykorzystania treści w celach niekomercyjnych): Jeśli chcesz skorzystać z Europeany jako platformy dystrybucyjnej umożliwiającej wykorzystywanie twoich plików wideo przez osoby prywatne, pedagogów i naukowców, musisz spełnić warunki wymienione powyżej dla Poziomu 2., a także udostępnić nagranie na jednej z pięciu licencji dopuszczających ponowne wykorzystywanie treści (cztery licencje Creative Commons – CC BY-NC, CC BY-NC-ND, CC BY-NC-SA, CC BY-NC-ND – lub OOC-NC). W tym przypadku jakość (rozdzielczość) materiału wideo powinna być jak najwyższa – pionowa rozdzielczość nagrania powinna wynosić co najmniej 480 pikseli.

Poziom 4 (Europeana jako platforma dla swobodnego wykorzystywania treści) Jeśli chcesz skorzystać z Europeany jako platformy dystrybucyjnej umożliwiającej swobodne wykorzystywanie twoich plików wideo, musisz spełnić warunki wymienione powyżej dla Poziomu 2., a także udostępnić nagranie na jednej z licencji dopuszczających swobodne wykorzystywanie treści (CC BY, CC BY-SA, CC0 lub PDM). W tym przypadku jakość (rozdzielczość) materiału wideo powinna być jak najwyższa – pionowa rozdzielczość nagrania powinna wynosić co najmniej 480 pikseli.

Audio

W przypadku plików audio zalecaną praktyką jest ich udostępnianie w takiej jakości, która pozwoli zachować oryginalną jakość nagrania. Dla platform internetowych typu Europeana Collections ważnym kryterium jest możliwość bezpośredniego dostępu do pliku audio bez potrzeby użycia dodatkowego oprogramowania (wtyczek). Poniższe zalecenia powinny być uwzględnione przy przygotowaniu materiałów do rozpowszechniania w ramach poszczególnych scenariuszy publikacji danych wymienionych w tym dokumencie.

Poziom 1 (Europeana jako wyszukiwarka): Jeśli udostępniasz materiał audio po to, by użytkownicy mogli go odnaleźć w serwisie Europeana Collections, musisz dostarczyć nam odnośnik do pliku audio lub strony internetowej, z której dany plik może być pobrany. Zaleca się również dołączenie odnośnika do pliku z obrazem o szerokości co najmniej 400 pikseli (około 0,25 megapiksela), który może być użyty jako miniaturka reprezentująca nagranie w serwisie Europeana Collections (np. okładka płyty).

Poziom 2 (Europeana jako galeria): Jeśli chcesz, by Europeana wykorzystwała udostępniony materiał audio w ramach kolekcji tematycznych i uczyniła go bardziej dostępnym na stronie Europeana Collections, musisz podać bezpośredni odnośnik do pliku audio w formacie, który może być

odtworzany w najnowszych przeglądarkach internetowych (.mp3, .ogg, .aac lub .wav). Możesz również podać odnośnik do obrazu (np. okładki płyty) o szerokości co najmniej 400 pikseli (około 0,25 megapiksela), który może być użyty jako miniaturka reprezentująca nagranie w serwisie Europeana Collections. Pliki audio spełniające te warunki będą dostępne bezpośrednio z kolekcji tematycznych jako wbudowane nagrania audio.

Poziom 3 (Europeana jako platforma dystrybucyjna dla ponownego wykorzystania treści w celach niekomercyjnych): Jeśli chcesz skorzystać z Europeany jako platformy dystrybucyjnej umożliwiającej wykorzystywanie twoich plików audio przez osoby prywatne, pedagogów i naukowców, musisz spełnić warunki wymienione powyżej dla Poziomu 2., a także udostępnić nagranie pod jedną z pięciu licencji dopuszczających ponowne wykorzystywanie treści (cztery licencje Creative Commons – CC BY-NC, CC BY-NC-ND, CC BY-NC-SA, CC BY-NC-ND – lub OOC-NC). W tym przypadku jakość pliku audio powinna być jak najwyższa – im bliższa jakości oryginalnego nagrania skompresowanego w formacie bezstratnym, tym lepiej. Oprócz plików w formatach obsługiwanych przez przeglądarki prosimy również udostępnić nagrania w wyższej jakości (patrz Model 2. powyżej).

Poziom 4 (Europeana jako platforma dla swobodnego wykorzystywania treści): Jeśli chcesz skorzystać z Europeany jako platformy dystrybucyjnej umożliwiającej swobodne wykorzystywanie twoich plików audio, musisz spełnić warunki wymienione powyżej dla Poziomu 2., a także udostępnić nagranie na jednej z licencji dopuszczających swobodne wykorzystywanie treści (CC BY, CC BY-SA, CC0 lub PDM). W tym przypadku jakość nagrania audio powinna być jak najwyższa. Oprócz formatów plików obsługiwanych przez przeglądarki nagranie może być zakodowane w formacie .flac lub innym bezstratnym formacie audio.

Tekst

Europeana udostępnia pliki tekstowe w różnych formatach. Jeśli chcesz, by inni mieli możliwość swobodnego wykorzystywania opublikowanych dokumentów tekstowych, musisz udostępnić je w formacie pozwalającym użytkownikom pracować z tym tekstem. Poniższe zalecenia powinny być uwzględnione przy przygotowaniu materiałów do rozpowszechniania w ramach poszczególnych scenariuszy publikacji danych wymienionych w tym dokumencie.

Poziom 1 (Europeana jako wyszukiwarka): Jeśli udostępniasz dokumenty tekstowe po to, by użytkownicy mogli je odnaleźć w serwisie Europeana Collections, musisz dostarczyć nam odnośnik do pliku tekstowego lub

strony internetowej, z której dany tekst może być pobrany. Zaleca się również dołączenie odnośnika do pliku z obrazem o szerokości co najmniej 400 pikseli (około 0,25 megapiksela), który może być użyty jako miniaturka reprezentująca tekst w serwisie Europeana Collections.

Poziom 2 (Europeana jako galeria): Jeśli chcesz, by Europeana wykorzystwała udostępniony tekst w ramach kolekcji tematycznych i uczyniła go bardziej dostępnym na stronie Europeana Collections, musisz podać bezpośredni odnośnik do pliku tekstowego (najlepiej jako przeszukiwalny PDF). Możesz również podać odnośnik do obrazu o szerokości co najmniej 400 pikseli (około 0,25 megapiksela), który może być użyty jako miniaturka reprezentująca plik tekstowy w serwisie Europeana Collections. Pliki w formacie PDF będą udostępniane bezpośrednio w kolekcjach tematycznych poprzez wbudowany czytnik PDF.

Poziom 3 (Europeana jako platforma dystrybucyjna dla ponownego wykorzystywania treści w celach niekomercyjnych): Jeśli chcesz skorzystać z Europeany jako platformy dystrybucyjnej umożliwiającej wykorzystywanie twoich dokumentów tekstowych przez osoby prywatne, pedagogów i naukowców, musisz spełnić warunki wymienione powyżej dla Poziomu 2., a także udostępnić dokumenty tekstowe na jednej z pięciu licencji dopuszczających ponowne wykorzystywanie treści (cztery licencje Creative Commons – CC BY-NC, CC BY-NC-ND, CC BY-NC-SA, CC BY-NC-ND – lub OOC-NC).

Poziom 4 (Europeana jako platforma dla swobodnego wykorzystywania treści): Jeśli chcesz skorzystać z Europeany jako platformy dystrybucyjnej umożliwiającej swobodne wykorzystywanie twoich dokumentów tekstowych, musisz spełnić warunki wymienione powyżej dla Poziomu 2., a także udostępnić dokumenty tekstowe pod jedną z licencji dopuszczających swobodne wykorzystywanie treści (CC BY, CC BY-SA, CC0 lub PDM). Aby inni mogli swobodnie wykorzystywać dokumenty tekstowe, powinny one być w pełni wyszukiwalne i dostępne w otwartym formacie (np. .pdf, .txt, .epub, .xml czy .rtf).

Obiekty 3D

Nie mamy jeszcze wystarczającego doświadczenia w obsłudze obiektów 3D, by sformułować zalecenia dla czterech oferowanych scenariuszy udostępniania zbiorów. Scenariusze te zostaną opracowane, gdy zdobędziemy więcej informacji na temat rozpowszechniania tego typu obiektów w Europeanie.

Załącznik 2: Istotne pola EDM

Aby dane mogły być dołączone do bazy Europeany, muszą być zapisane w określonym formacie, zwanym Modelem Danych Europeany (EDM). Format ten jest wykorzystywany do agregacji danych i ich publikacji na stronie Europeana Collections i w innych serwisach Europeany.

Cztery pola formatu EDM są istotne z punktu widzenia naszych zaleceń:

edm:object	odnośnik do obiektu, z którego zostanie stworzona miniaturka
edm:isShownAt	odnośnik do strony internetowej zawierającej obiekt cyfrowy
edm:isShownBy	bezpośredni odnośnik do obiektu cyfrowego
edm:rights	licencja wybrana dla danego obiektu

Więcej informacji znajdziesz w przewodniku [Europeana Publishing Guide](#) oraz na stronie poświęconej [Modelowi Danych Europeany](#) w serwisie Europeana Pro.

Załącznik 3: Słownik pojęć

Pełną listę pojęć znajdziesz na stronie <http://pro.europeana.eu/glossary>

API Europeany – API (Application Programming Interface – Interfejs programistyczny aplikacji) to usługa sieciowa pozwalająca na zdalny dostęp do kolekcji Europeany. API umożliwia tworzenie aplikacji, stron internetowych i mash-upów wykorzystujących metadane i treść Europeany w nowy sposób.

Metadane (ang. metadata) – informacje w postaci tekstu i hiperłączy, pozwalające zidentyfikować, odnaleźć i zinterpretować dane (treść) lub nimi zarządzać. Uwaga – jest to ogólne pojęcie opisujące dowolny element składowy metadanych.

Miniaturka (ang. thumbnail) – obraz cyfrowy przedstawiający pomniejszoną reprezentację danej treści, najczęściej ograniczony do określonego rozmiaru wyrażonego w pikselach. Często jest to podstawa wersji podglądowej.

Obiekt cyfrowy (ang. digital object) – cyfrowa reprezentacja obiektu, który jest częścią europejskiego dziedzictwa kulturowego lub naukowego. Obiekt cyfrowy może również być oryginalnym obiektem, jeśli ten powstał w wersji cyfrowej.

Ponowne wykorzystanie (ang. re-use) – dzielenie się, kopiowanie, modyfikacja lub publikowanie obiektów cyfrowych lub metadanych dostępnych w internecie.

Treść do swobodnego wykorzystania (ang. freely re-usable content) – obiekty cyfrowe które zostały udostępnione do ponownego wykorzystania bez ograniczeń lub z minimalnymi ograniczeniami, w szczególności treści znajdujące się w domenie publicznej lub objęte licencjami CC, CC BY czy CC BY-SA.

Treść (ang. content) – obiekt cyfrowy lub fizyczny, który jest częścią europejskiego dziedzictwa kulturowego lub naukowego. Treść zwykle jest przechowywana przez Partnerów – dostawców danych. Uwaga: terminy „treść” i „obiekt cyfrowy” mogą być wykorzystywane zamiennie.

Wersja podglądowa (ang. preview) – reprezentacja treści charakteryzująca się zmniejszonym czasem trwania bądź rozmiarami (w stosunku do wersji pełnej). Może składać się z jednego lub więcej plików graficznych, tekstowych czy multimedialnych.

Zbiór danych (ang. dataset) – zestaw danych zawierający taką ilość treści lub metadanych, którą można pobierać lub przetwarzać.

百景三十六景
神奈川沖
浪裏

神奈川沖浪裏

Wielka fala w Kanagawie
Rijksmuseum, Amsterdam
domena publiczna

Co-funded by the
European Union